

MISAE

TOI 9

OLL

NIEN-

Hunc librum Musis
suis inservientem
iure possidet
Theodor Mahlmann

Comparati mihi
Witzeb.
p. mat. 12. q.
p. hinc. 4. q.
Al. Joh. Reibel.
1624.

CHRISTOLOGIAS SACRÆ

Disputatio Decima nona

De

COMMUNICATA

CARNI ASSUMTÆ OMNI-
SCIENTIA.

Quam

Annunte Θεολογίας

SVB PRÆSIDIO

Dn. BALTHASARIS MEISNERI

S. S. Theol. D. & P. P.

*In privato Collegio ad disputandum,
proponit*

LAVRENTIUS WIGANDUS

Regio-Eorufs.

*Habebitur ad diem 30. Maij, horis pomeridianis,
in auditorio minori.*

WITTEBERGÆ,

Ex Officina Johannis Gormann,

ANNO MDCLXIX.

CHRISTOPHORI
MAGISTRI

COMMUNICATA

CAROLI ASSUMPTAE QUINQUE
SCIENTIARUM

Dr. BALTHASARIS FISCHERII

LIVERTINUS WIGANDUS

Regio-Bonae

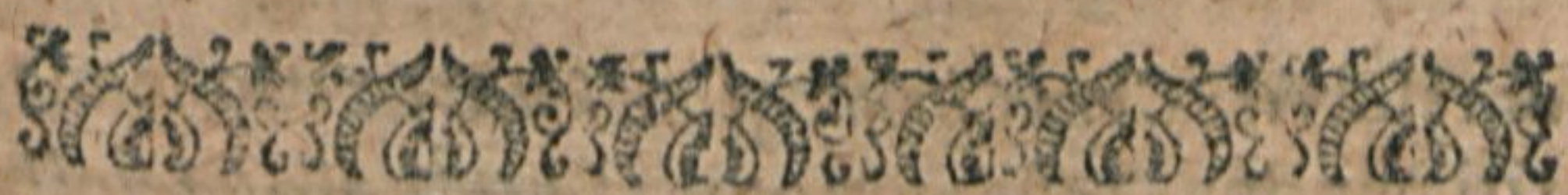

WILTBERGE

Ex Officina Johannis Gormanii

Anno 1710

CONTINUATIO.

Vvinglianā *αλλοιωσιν* exclusivam
 (distinctivam circa annum Christi
 730. in Ecclesia usurpata[m] admitti-
 mus) & inde resultantem *communica-*
tionem verbalem Calvinisticam larvam Diaboli
 non immeritò appellavit B. Lutherus. (a) Ob
 quam etiam Sacramentariis, licet se articulum
 de persona Christi incorruptè credere glorian-
 tib[us] & multa de eo blaterantibus nullam fidem
 adhibendam suavit. (b) Nam verè *verbalis* hæc &
Logica Communicatio lerna & sentina est omni-
 um Calvinianorum errorum, officina blasphem-
 iæ, (c) quâ omne remedium nostrum, quod ex
 incarnatione, passione, resurrectione & sessione
 Christi ad patris dexteram adversus peccatum &
 omnes inimicos nostros resultat, (d) evacuatur,
 & scripturæ sensus perversè corrumpitur. Quid
 enim quæso totam ferè doctrinam de persona
 Christi evertit? Zvingliana *αλλοιωσις*, quæ u-
 nionē personalem solvit, prædicationes persona-
 les Synechdochicas & planè tropicas effecit,
 communicationis idiomatum doctrinam in me-
 ram & puram *λογουαχίαν* convertit, uti satis
 in præcedentibus visum. Etsi verò face hæc Di-
 abolica *primi & secundi Generis* Communicatio-
 nis idiomatum propositiones obfuscar[is] ceptæ,
 non minori tamen conamine eadem *tertium*
 quoque *Genus* obliterare tentavit Sontica illa lu-
 es Calviniana, quando propositiones has: *Caro*
Christi est vivifica, intellige per realem *vita* filii
 Dei Communicationem: *Christus est omnipræ-*
sens, omnipotens, divino cultu adorandus, omnisci-

(a) in *Conf. majore de Cena.*
 tom. 7. len.
 p. m. 466.
 (b) in *Conf. minore*
 f. 79. tom.
 oper. ger. 8.
 (c) *Socrates in hist.*
Eccl. c. 29.
 p. m. 319.
 (d) *Ev. li.*
 1. c. 2. p. m.
 45.

us resolvit; *Caro Christi efficit vitam* ratione me-
 riti per opus redemptionis; *Christi divina natu-*
ra est adoranda, omniscia, omnipresens &c. ita er-
 gò quod de *Vincentio Pelagiano Prosser Aquitani-*
cus scribit, meritò hîc de adversariis repetere
 possemus, qui dum in genere doctrinam de ma-
 jestatica idiomatum infinitorum *Communicatio-*
ne carni Christi facta, aggrediendo, nil effici-
 unt, *Speciali pugna* singula idiomata impugnan-
 do, numerum criminationum in nos augendo,
 sensumq; nostrum variando, an aliquid obtinere
 possint, tentant; quàm verò infelicitè, visum
 etiam hætenus; Quare cum præcedentibus ex-
 exercitiis generalia adversariorum contra *maje-*
staticam infinitorum donorum *Communicatio-*
nem tela, ut & specialia contra *omnipotentiam,*
vim significatricem objecta, propulsata sint, hæc
 vice *infinitam omniscientiam* impugnantia dilue-
 mus, veritatisq; orthodoxæ immotam assercio-
 nem confirmabimus. Quod ut *ὁ Τόπος* fiat,
 tractationem nostram hisce quinque capitibus
 inclusam dabimus, quorum primum multiplicis
Scientiæ distinctiones proponet: Secundum si atum
controverſiæ formabit: tertium demonstrationes no-
 stræ sententiæ exhibebit: quartum objectiones ad-
 versariorum solvet: quintum, *practicâ meditatione*
συζήτησιν concludet.

CAP. I.

THESIS PRIMA.

Etsi verò tam varius sit vocule *Scientiæ* usus, ita
 ut si omnes ejus significationes colligere velle-
 mus, præter eas vix aliquid charta caperet; ut pro-
 positum nostrum tamen eò fiat clarius, paucas, præ-
 cipuas tamen, ut omnis ansa calumniandi eripiatur
 adversariis, annotabimus.

II. Utuntur verò voce hæc & Philosophi & ex
Scriptura Theologi, Philosophi vel accurate vel
 minus

minus accuratè; Accuratè sumpta nihil aliud est, quàm habitus demonstrativus, quo cognoscuntur conclusiones ex necessariis causis, dicente Philosopho. (a) Minus accuratè nihil aliud est quam notitia quævis de re scibili; Unde, alij in creatam & increatam scientiam divisere, quo sensu Polanus (b) illà, Se totum & totaliter Deum agnoscere, hanc, Christum cognoscere quidem Deum totum, sed non totaliter, ait. Minus accuratæ hujus significationis vocabuli scientiæ quàm varia sint distinctiones hujus loci non est exponere. Vide Tolos. (c)

III. Scientiæ vocabulo ergò utuntur etiam Theologi ex scriptura variè. Usurpatur 1. absolutè, & tùm denotat: 1. nudam aliquam notitiam rei sive bonæ sive malæ, unde Adam rectè dicitur scivisse inobedientiam erga creatorem esse malam, obedientiam contra bonam. 2. Rem cum experimento conjunctam: unde Gedeon viros Suchoth scire fecisse dicitur detrimentum eorum Judic. 8. v. 16. Sic Gen. 3. v. 22. malum inobedientiam transgressæ legis secutum, Scientia dicitur. 3. Veram Dei agnitionem & doctrinam rectam Esaia. 1. v. 9. Jer. 3. v. 15. Cui opponit Apostolus ignorantiam 1. ad Cor. 15. v. 24. ad Eph. 4. v. 18. id est falsam de Deo opinionem. 4. Legis divinæ cognitionem, 2. Pet. 1. v. 5. juxta quam vita prudenter instituenda. 5. Salvificam in Christum fidem, quam notitiâ fiduciali scriptura describit Esaia. 53. v. 11.

IV. 2. Certis attribuitur rebus: 1. Deo, notatque scientiam essentialem quâ Deus per essentiam suam scit, & Seipsum, 1. ad Corinth. 2. v. 11. (d) 2. Omnia in cœlo & in terra 2. Par. 16. v. 9. Job. 28. v. 24. Job. 11. v. 7. c. 42. v. 2. 3. Præsentia præterita & futura, Heb. 4. v. 13. (e) 4. Quâ omnia scienter & prudenter gubernat & disponit, Jobi 15. v. 8. Ps. 35. v. 11. Esa. 40. v. 14. cap. 40. 10. (f)

A 3

V, Unde

a) 61 Etho.
Nicom. c. 3.
li. 1. magn.
mor. c. 5. li.
1. post A-
nalit. c. 2.
Zabar. de
nat. Log. l.
1. t. 2. Pic-
col. gr. 5. c.
20. Vel. Ex
erc. Ethic.
13. th. 14.
Cl. 1. M. ex.
Metap. lib.
2. p. 988.
b) lib. 6.
Synt. c. 6
p. m. 9.
c) lib. 4.
Synt. art.
mirab. p.
47. & lib.
9. p. 66.
d) vide
Aug. li. 83.
quest. qu.
16. tom. 4.
op. p. m. 205.
e) vide Da-
masc. pa-
ral. p. m. 20.
f) vide
Scalig. 365.
sect. 80.

V Unde colligitur scientiam in Deo esse non potentiam, tanquam actum primum, secundo excluso, nec inesse Deo per modum habitus, sed per modum actus simplicissimi & ultimi, adeoque scientiam divinam nil aliud esse, quam essentiam ipsius divinam.

V I. 2. Angelis. Quae scientia non simpliciter convenit cum ipsa essentia Angelica, sed potius inest ei ut accidens; notat igitur vocula scientiae Angelis attributa, nil aliud, quam donum illud praestantissimum, quo Angeli sunt ornati a Deo, intelligentes scilicet Deum creatorem suum, & scientes opera divina dijudicare, 2. Sam. 14. v. 20. (g)

(g) Vid. Damas. lib. 2. de Ort. fide c. 3. p. m. 175.

V II. 3. Hominibus, notatq; nihil aliud quam cognitionem earum rerum, quae tam ad rectum vitae corporalis usum, tum ad aeternam felicitatem pertinent, hominibus a Deo concessam. Sic Exod. 31. v. 1. Bezaleel scientiam & scientiam praeditus dicitur Exod. 35. v. 31.

(h) S. Flac. part. 1. Cla. Scripturae p. 1097.

V III. 4. Rebus brutis quoque tribuitur Esa. 1. v. 3. & inanimatis, Gen. 2. v. 9. & 17. Quibus plures significationes non addimus. (h)

V IX. Hisce ita praecognitis & quasi a scopo nostro remotis, deveniendum jam est ad eam vocis Scientiae significationem, quam hujus loci propriam facimus. Ubi principio detegendus futurus Gregorii de Valentia prolixè de communicata scientia Christi disputantis, & ne scopum quidem nostrae sententiae orthodoxae attingentis. (i)

(i) tom. 4. disp. 2. qst. 9. 10. 11. vide punctum secundum quaest. 10.

X. Quando enim de communicata humana Christi natura Scientia quaerimus, per Scientiam hoc loco ipsam sapientiam Dei increatam, infinitam & omnia cognoscentem, quae Deus tam se quam omnes alias creaturas in caelo, terra, mari & inferno praeteritas, praesentes & futuras res, uno intuitu perfecte cognoscit & exploratas habet, intellectam volumus.

X Unde

XI. Unde facile colligere licet, hic quæ status controversiæ sit, adeoq. quæ de re loco hoc contra adversarios disputemus; is ergo ritè & rectè constitutus & informatus hic esto.

XII. *Quæritur*: An omniscientia increata & infinita cum reliquis attributis divinis realiter humanæ Christi naturæ sit communicata, & an ob factum communicationem hanc in unione arctissima duarum in Christo naturarum, humana Christi natura dicenda, & reverâ etiam sit omniscia: Quo statu sic ritè & rectè informato, cuilibet ad oculum patet: 1. non nobis hic sermonem esse de scientia aliqua innata & concreata: qualis cum in omnibus detur hominibus, Christo quoq. eandem demere non possumus. 2. Nec de scientia habituali, Christo tanquam adjunctû inherente, quæ Christum etiam omnes Angelos superasse concedimus & contra negantes urgemus. 3. Nec de scientia infusa, quæ etiam præ omnibus Prophetis & sanctis ornatum fuisse Christum omninò sentimus; Sed de scientia, ut dictum, increata, inmensa & soli Deo propria.

XIII. *Quam fraudulenter nobiscum agat Paterus.* (k) hinc liquet, quando contra propriam conscientiam ita statum hunc corrumpit, querendo: (k) in Iren, p. 193.

An unio personalis faciat idiomatum infinitorum communicationem realem in abstracto seu in naturis, an verò tantum in concreto? quorum prius Lutheranos defendere ait: Ut ergo presentis instituti nostri rationem habeamus, quis quæso unquam nostratum docuit, Carnem Christi esse omniscientiam, vel omnipresentiam, vel omnipotentiam in abstracto? an verò phrases Patris sunt eadem, quando dico, Caro Christi est omniscia, & Caro Christi est omniscientia? Abstractivam ergo locutionem rejicimus ita tamen.

XIV. 1. Ut addamus, non omnem simplicitet abstracti respectum hisce propositionibus excludi; nam ut recte nostrates Theologi monent, in hac E-nunciatione: Caro Christi est omniscia, omninò aliquem abstracti respectum haberi, cum subjecti no-tatio denotet naturam tantum in Christo, humanam scilicet, non verò totum ὁ Φυσικόν. 2. Ut & hoc moneamus, predicatum hoc Omniscientia, ne-quaquam sensu Calvinistico attribui subjecto ab-stractivò, a deoque de humana natura sola & seor-
 sum subsistente, à persona sequestrata & divisa predi-
 cari; id enim si fieret, Omniscientia carni non esset
 communicata, sed esset omniscientia carnis ex na-
 tura. Unde concludimus cum abstractio possessionem
 essentialem denotet, communicationem predicatio-
 nis abstractivæ modum, excludere. Et tandem 3. et-
 iam ut planè rejiciamus hunc loquendi modum, quo

CAP. III.
 (a) vide Cy-
 ril. lib. 2. in
 Joh. c. 72.
 Aug. tract.
 14. in Joh.
 p. m. 45.
 tom. 9. op.
 ed. Col. An.
 1616.
 Nazi. orat.
 5. de filio.
 10. p. op. p.
 154.
 Orig. tract.
 in Joh. 12.
 & 2. op. p. m.
 331.
 Theoph. in
 Joh. p. 235.

utitur Schonfeldius querens; An omniscientia cum reliquis infinitis virtutibus Christo quàm homini in sese vel in ipsomet fit communicata? quàm formulà ἡ ἐκ τῆς φύσεως & Physicam proprietatum transfusionem naturæ divinæ in humanam ceu sub-
 jectum inhesionis introduci ostendit eruditè Clarif.
 V Vinckelmannus, disp. 3. Tom. 2. Gils. th.
 25. 26.

XV. Thesin ergò nostram ita demonstrare pergi-
 mus: I. Quicumq; accepit Spiritum sapientia, fortitudinis, scientia & intellectus, 1. Sine om-
 ni mensura. 2. Præ omnibus hominibus &
 Angelis, ille præditus est scientiâ infinitâ. Chri-
 stus homo accepit Spiritum sapientia, fortitudi-
 nis, scientia & intellectus Esaia II. v. 1. & 2. sine
 mensura, Joh. 3. v. 34. præ omnibus hominibus
 & Angelis, Psal. 45, 8. Hebr. 1. 10. (a) Ergò. Ma-
 joris consecutio & firmitas nititur hisce funda-
 mentis: 1. Quia ubi omnia excluditur mensura ibi
 mera:

mensura est infinitas, Oppositio enim fieri debet secundum idem, unde colligitur, negationem mensurae, quae dicitur, non juxta mensuram, opponi affirmationi de mensura; Ut ergo mensurabile est finitum, ita immensurabile est infinitum. Quae observatio vanitatem omnem Bezae evertit. (l) 2. Quia manifesta distinctio eam comprobat, ut enim reliqui sancti & Angeli spiritu quidem sancto uncti, sed cum mensura, ita hic praere reliquis sine mensura: Sicut ergo Communicatio illa praesupponit dona finita, ita haec infinita.

l) in annot. super hunc locum.

XV 1. 2. In quo omnes thesauri sapientiae, scientiae & cognitionis totius Deitatis absconditi, ille infinite scit novitque omnia: Atqui in humana natura totius Deitatis thesauri cognitionis & scientiae sunt absconditi ad Colos. 2. v. 3. Ergo. Major inde patet: 1. quia Deitatis Scientia est infinita, infinite enim Deus omnia novit. Sicut ergo Deus per infinitam suam scientiam omnia novit, ita homo Christus per eandem communicatam omnia novit. 2. Quia universalitatis particula omnem scientiam includit, Ergo & infinitam. Minor fit manifesta ex textu, ibi enim de Christo homine sermonem esse inde constat: 1. De quo enim dicit v. 9. ἐν αὐτῷ κατοικεῖ πᾶν τὸ πλήρωμα τῆς θεότητος σωματικῶς. De eodem dixit v. 3. ἐν ᾧ εἰσὶ πάντες οἱ θησαυροὶ τῆς σοφίας καὶ τῆς γνώσεως ἀπόκρυφοί. Atqui prius dixit de homine Christo. E. & posterius. 2. Quia expressè Apostolus discernit inter id quod absconditum est, & id, in quo absconditum est, jam sicut id, quod absconditum Deitas, ita id in quo abscondita Deitas, est humanitas; unde eandem divina plenitudinis σκεῦος doxειον Epiphanius in Ancorato nominat. Quae fundamenta omnes Olivaerj, Bezae (m) ut & Sohni (n) ad Argumenti Major-

m) incommensurabile super hunc locum.
(n) in A. Conf. diss. de Christo p. 419. & seqq.

rem respondentis: 1. Male in ea transitum fieri à persona ad naturam, cum Paulus de tota persona affirmet, in ea plenitudinem Deitatis habitare. 2. Apostolum de Sapiencia humana loqui; praterquam enim quod posterior prae textus manifeste falsus contradictionem manifestam implicet, prior etiam nostro argumento nil obstat, cum non negetur de persona sermonem hic esse, sed quaratur, secundum quam naturam effatum Apostoli persona attribuat? quod cum non fiat secundum divinam, ut ostensum est; relinquatur, quod secundum humanam.

XVII. 3. Quicumque est καρδιωγώσης, propria αυτοψία omnia pernoſcit, propria virtute futura praedicat, omnium creaturarum statum cognitum habet, is infinitam scientiam praedius est. Atqui Christus est καρδιωγώσης. (o) Omnia pernoſcit, (p) futura praedicat, (q) omnium creaturarum statum cognitum habet, ut ex allegatis locis patet. Ergo. Evanescit hic iterum petulantia Shonii d l. Majorem simpliciter veram esse negantis, cum universalitas sit rerum, quae licet nostri respectu infinita sint, finitatem tamen ipsis respectu Dei nullam ratione derogari posse; Praterquam enim quod confundat res cognoscibiles hac instantiam, quas licet finitas concedamus, cum Scientia cognoscente, quam omnimodo infinitam statuimus principium quoque petit, dum omnium rerum, prout earum notitia in Deum cadit, finitatem in eo attribuit, quod negatur, cum Deus ut infinite omnia habet, ita cognoscat. Deinde et Minorem negantis, et non de natura, sed persona hisce in locis sermonem esse contententis, cui quod superius dictum, respondisse sufficiat.

XVIII. 4. Cui traditum est iudicium in omnes homines, in quo fidelium preces audire, ipsis opitulari,

- o) Matth. 9. v. 2. & 4. c. 22. v. 18. 6. 26. v. 23. Ioh. 1. v. 47. c. 2. v. 24. seqq. Apoc. 2. v. 23.
- p) Ioh. 16. v. 3.
- q) Matth. 24. v. 5. c. 21. v. 2. Luc. 22. ver. 10. Heb. 9. v. 11. Ioh. 2. v. 50.

pitulari, & unicuique secundum opera sua red- *r Matt. 24.*
 dere debet, is est omniscius, & infinita scientia *v. 27. 30. 37.*
 præditus: Christo ut homini traditum est judi- *39. 44. c. 25.*
 cium in omnes homines, (r) ut in eo fidelium *v. 13. 31. Ioh.*
 preces audiret, (s) ipsisq; opitularetur, (t) & com- *5 v. 7. 27. Act.*
 pateretur (u) imò unicuique secundum opera re- *20. v. 42. c.*
 tribueret, (x) Ergo. Major patet, omnes enim qui *17 v. 31. Ro.*
 judicare debet, preces exaudire is necesse est, ut *14. 10.*
 profundissima & abditissima quæq; cognita & per- *f. Act. 9. v. 31.*
 spectata habeat, cum *A. 1. Cor. 4. v. 5. testatur, in hoc*
 iudicio etiam tenebrarum occulta sint dijudicanda. *t. Rom 8. v.*
34.
 Qua contra hoc argumentum obgannit Sbonius, *v. Hebr. 2. v.*
 digna non sunt ut apponantur, cum facillimè ex di- *18. c. 4. v. 15.*
 ctis dijudicari queant. Hactenus ergo scriptura fun- *x Matt. 25.*
 damenta. *v. 26. 2. Cor.*
XIX. Quibus jam succedit secundo orthodo- *5. v. 10. Rom*
 xus piæ Antiquitatis consensus, cuius præcipua *2. v. 6. Apoc.*
 tantum recitabimus testimonia, inter quæ non im- *2. v. 26.*
 merito. 1. Citamus verba Theophylacti (y) Nos *q. tract. in*
 alii omnes ad mensuram accepimus operatio- *Io p m. 125.*
 nem Spiritus, ipsi autem Christo pater Spiritum *edit. Basil.*
 non ad mensuram dedit: unam vel duas virtutes; *2. lib. 3. de*
 sed ipsum Spiritum integrum habet, igitur & *orth. fide c.*
 Prophetis Deus dedit suum Spiritum, h. e. ope- *21. p m. 256*
 rationem Spiritus, tamen ad mensuram. Dama- *a vide c. 22.*
 scenus: (z) Humana natura substantialiter non *d. l. p. m. 257*
 obtinet futurorum cognitionem, Domini autem *& li. 2. c. 22*
 anima propter ipsam ad Dei verbum unionem *p. m. 204.*
 dives facta sive locupleta est, cum reliquis signis, *Aug. tract.*
 ita etiam futurorum cognitione, dicimus igitur *14. in Io. 10.*
 Dominum nostrum Jesum, Deum & hominem *9. op. o. 45.*
 omnia scire cum in ipso omnes sint thesauri sa- *Naz. loc su.*
 pientia & divinitatis. (a) *citato. Ori-*
XX. Tandem rationibus nostram sententiam de- *genem, Lom-*
 monstramus, quarum; 1. Cuicumq; communica- *bardum lib*
 ta est persona filii Dei, ei idiomatica sunt commu- *3. dist. 35. p.*
 nicata: Atqui humanæ naturæ communicata *m. 568. li. 6.*
 est personali unione ipsa Persona Filii Dei. E.

b) *vid. Cyr
elegantissi-
mè hac de
re differen-
tiam lib. 2.
in Job. c. 28.*

b) *lib. 4. de
orth. fide c.
l. p. m. 268.*

& per consequens etiam omniscientia. *Premissa
ex superioribus constant exercitiis.* 2. Quodcumq;
donum Christo est communicatum in tempore,
id communicatum est vel naturæ divinæ vel
humanæ: non divinæ, cum ea ab æterno per æter-
nam generationem à patre omnia possideat. (b)
Secus qui sentit, videat quâ ratione se à retibus Pho-
tinianorum extricare velit, cum ipsi contendant
λόγῳ Spiritum fortitudinis & sapientiæ à Patre
accepisse: Ergò secundum humanam. Ubi certò
observatur regula hæc ἅξιόπιστος: Quæcunque
Christo in tempore data sunt, non ad divinam
sed humanam naturam referuntur.

XXI. 3. Secundum quam naturam Christus
unctus est Spiritu sancto, secundum eam quoq;
factus est omniscius: At qui Christus secundum
humanam naturam unctus est S.S. Ergò. Major
ex præcedentibus constat. Minor ex Antiquitatis
regula orthodoxa dependet: Unctio pertinet ad
humanitatem. Vide contra deliramenta Orige-
nis ex Gregorio & Cyrillo eruditè differentem
Damascenum. (c)

XXII. 4. Si carni Christi realiter non est
communicata omniscientia, sequitur: 1. natu-
ram divinam posse communicari absque suis
ιδιώμασι. Absurdum posterius, ergò prius. 2.
Tempore novissimi iudicii non posse eandem
iudicium universale omnis carnis obire; Causæ
enim dijudicatio præsupponit ejusdem notiti-
am; falsum posterius, Ergò & prius. 3. Non
perficere in assumpta carne officium Mediatoris
ratio, quia juxta eam nostras ignorat infir-
mitates & miseras; Si hoc, pro iisdem apud Pa-
trem intercedere non potest, nec preces nostras
ad Patrem deferre. At vero absurda hæc omnia.
Ergò.

XXIII. *Hiscæ*

XXIII. *Hisce ergo immotis & irrefutabilibus, tum sacræ scripturæ tum orthodoxorum Patrum testimoniis firmisq; consequentiis, invidiæ divina perstat veritas, quâ assertitur naturam Christi humanam verè ac realiter in κοινωνίᾳ infinitæ omniscientiæ τῷ λόγῳ pervenisse, & sicut λόγου omniscium essentialiter & per naturam; ita humanam naturam omnisciam non quidem naturaliter, sed personaliter ex unione cum λόγῳ omniscio esse; non ergo carnem ἰδιωκῆς & seorsim consideratam omnisciam facimus. (d)*

XXIV. *Et si verò evidens hæc demonstratio omnibus sufficere posset, non minus tamen & hoc attributum quàm cætera carni Christi communicata hostilem adversariorum incursum patitogitur; nil jam de Vorstio dicam, scientiã discursivam Deo affingente, (e) vel Photinianis, præscientiam futurorum malorum Deo adimentibus, (f) Christo verò cum æterna tota Deitate, hoc etiam divinum attributum furantibus; litem tantum quam Calvi Socii jurati & Scholæ Melanchtonianæ Adjuncti nobis movent, perpendere, fert animus. Illi enim Agnætæ (quorum Dux & Coryphæus Themistius, acutus aliqui Aristotelis paraphrastes) (g) reducentes errorẽ jam olim in Ecclesia damnatum, Deum quidem verbum omnia nosse, assumptam verò humanitatem item strenuè negant; quorum verba, si angustia chartæ pateretur, adducere possemus. Videatur Sadeel (h) Shonius (i) Danæus (k) Polanus (l) Zanchius (m). At verò argumenta eorum præcipua subnectamus.*

XXV. *Objiciunt locum Marc. 13. v. 32. cum quo concordat cap. 24. Matth. v. 36. Argumentum esset tale: Quicumq; ignorat diem judicii, is non est omniscius. Atqui. Ergò. Resp. Missis his quibus ad Objectionem Arrianorum varie respondere*

d) vide Cyril. lib. 10. thes. c. 2.

CAP. IV.

e) in notis ad disp. 5. p. 271.

f) Socinus in præl. c. 8. p. m. 25.

g) ut Niceph. li. 18.

h) hist. Eccl. c. 50. notat.

i) p. m. 45 a.

j) tom. 3. p. 175.

k) in resp. ad Lam. p. 82. & in resp. ad Gerl. p. 259

l) Synt. li. 1. c. 6. p. 9.

m) lib. 6. c. 16. p. 377.

n) l. 2. de incar. tom. 8. op. p. 134 seq.

o) Ang. Hier. sup. cap. 24.

Mat. Amb. lib. 5. de s. de t. 7. p. 110.

110.

respondere Patres, (n) quorū quidam verba posteri-
ora (ut nec Filius hominis) ab Arrianis inserta,
quò facilius divinitas filij Dei destrueretur, scripse-
runt: Alij, ignorasse quidem filium, quod diem eum
nondum expertum haberet, distulerunt: Alii, nec fi-
lius hominis scit, nisi pater sciat, jam verò pater scit,
Ergò & filius hominis; hæc verba interpretati sunt.
Verum missis, ut dictum, his, resp. I. Committi in
argumento fallaciam secundum quid, Christus n.
dicit se ignorare diem judicij, non quod planè, sed
quà homo ignoret, hoc est actu naturali, unde o-
ratur hic sensus: Filius hominis ignorat diem ju-
dicij quà homo est; at filius hominis nudus ho-
mo non erat, igitur non simpliciter se diem ju-
dicij ignorare, sed hâc ratione & hoc titulo, ho-
minis scilicet, verè eundem nescire dixit.

XXVI. Nec obstat quod Matth 24. v. 32. Solus
Pater dicatur scire; est enim particula Solus hoc
loco non opposita personis divinitatis Filij scilicet
& S. S. intra indivisibilem & cōcō Deitatis perma-
nentibus, sed Angelis & hominibus extra eam con-
stitutis; quomodo Solus Pater dicitur sæpius invo-
candus, personis reliquis inclusis. Quomodo nobis-
cum in hac explicatione consentiat Zanchius, vi-
de lib. 3. de tribus Elohim c. 9. p. 474. tom 1. op.

XXVII. 2. Confundi Status: unde plurimum
quæst. oritur fallacia, multa Christum in statu exi-
nitionis ignorasse concedimus, quæ in statu maje-
statis perfectissimè cognoscit; nequè Communicatio
idiomatum ab ipso unionis principio facta hoc pa-
tèo ullâ ratione tollitur; etsi enim per eam divinam
omniscientiam semper possedit, occultatam tamen
ad tempus usurpare noluit: possedit ergò non ratio-
ne χηΐσεως sed κτήσεως, quomodo multa verè ig-
norasse Christum concedimus. Vnde 3. patet,
confundi in argumento actum primum & secun-
dum,

dum 4. Constat, sibi ipsis hoc argumento adversarios esse contrarios, cum nostram huius dicti explicationem admittant, Trelocatius, Shonius, Junius, Arcetius &c. 5. Videant, quid respondeat ipsis Athanasius, o Ambrosius, p Vigilus, q & alij Patres Orthodoxi totius antiquitatis.

XXVIII. 2. Arg. r Opposita consistere nequeunt; Omniscientia & ignorantia sunt opposita, Ergo. R. non possunt consistere eodem modo, considerantur enim opposita secundum eundem respectum. 2. Idem tempus: iam verò & tempore & respectu diverso competit Christo ignorantia & scientia, ignorantia: 1. respectu actus naturalis. 2. respectu status exinanitionis. Scientia, respectu actus personalis. 2. maiestatis.

XXIX. 3. Sapientiâ & scientiâ crescere non est omniscientem esse: Christus crevit scientiâ & scientiâ, Luc. 2. v 40. Ergo: R. 1. Subordinata non pugnant nec se invicem tollunt: Sapiencia naturalis & infinita seu divina sunt subordinata: Ergo: Subordinata autem esse, inde patet: quod Christus perfectâ fuerit præditus animâ rationali, que absque hac naturali scientia nunquam est; Et enim omnia naturalia in Christo fuerunt integra & perfecta, longè etiam perfectiora quàm in ipso Adamo, ita nulla imperfectio menti vel animæ Christi tribui potest. Deinde, quod idem revera particeps factus fuerit totius divinitatis filij Dei, Ergo & omnium attributorum; iam nisi Contrarios duos actus in Christo simul statuere velis, subordinatos eos invicem esse, ut concedas, cogeris; vide que in hanc sententiam scripsit Damasc. t Cum Reverendo ergo, Clariss. & Excell. Domino Huttero præceptore nostro p. m. æternū colendo, duplici modo crevisse Christum Sapiencia dicimus: 1. ratione sapiencia

o) Orat. 4.
contr. Arr.
p. 282. to. 1.
op. Ep. 271.
p. l. 5. de fi
de c. 7

q) in Coll.
hab. in. Ar.
& Athan.
r) Shon. dis.
10. Heid.

p. 379. to. 3
Dan p. 89.
in resp. ad
La. Spong.
s) Zanch. l.
2. de Inc. to.
8. op. qu. 11.
t. 2. p. 131.

t) l. 3. be
orth. f. c. 220
d. 257.

sapientiae habitualis. 2, Ratione scientiae communicatae, non quod illa variari possit, sed quod puerulus Iesus ratione actus secundi & usurpationis in illa sapientia & λόγος creverit.

XXX. 4. Arg. Cui tribuitur proprium eidem essentia tribuitur: Omniscienti tribuitur carni, Ergo quoque essentia, & per consequens caro erit Deus. R. Fallere consequentiam: 1. Quia confunduntur propria subjectorum Unitorum & Separatorum, ita ergo vera Major est; Diversorum subjectorum, quorum propria eadem sunt, substantia quoque seu essentia erit eadem; Iam Minorem nego: non enim duo separata sunt subjecta, sed Unita arctissima inter se unione, ex qua ista communicatio; uti ergo ridicule concluderem: cui competit proprium ei etiam essentia: proprium ignis competit ferro. Ergo ferrum est ignis. Ita non melius hic colligerem. 2. Communicatio proprii si fieret Quidditative & Essentialiter, concederem, at qui hoc non fit, non enim caro fit omnisciens Deus, seu omniscientia, sed fit omniscia. Ergo nulla Argumenti vis est.

XXXI. Plura hic argumenta aduersariorum addere possemus, nisi pagellarum obstaret angustia, ea idcirco conflictui reservata volumus, cumque Epiphania quartum hoc caput sic finimus, dicentes. (u) Humanitas est unita divinitati, & in ipsa perfectissime novit omnia, utpote quod Deo unita sit.

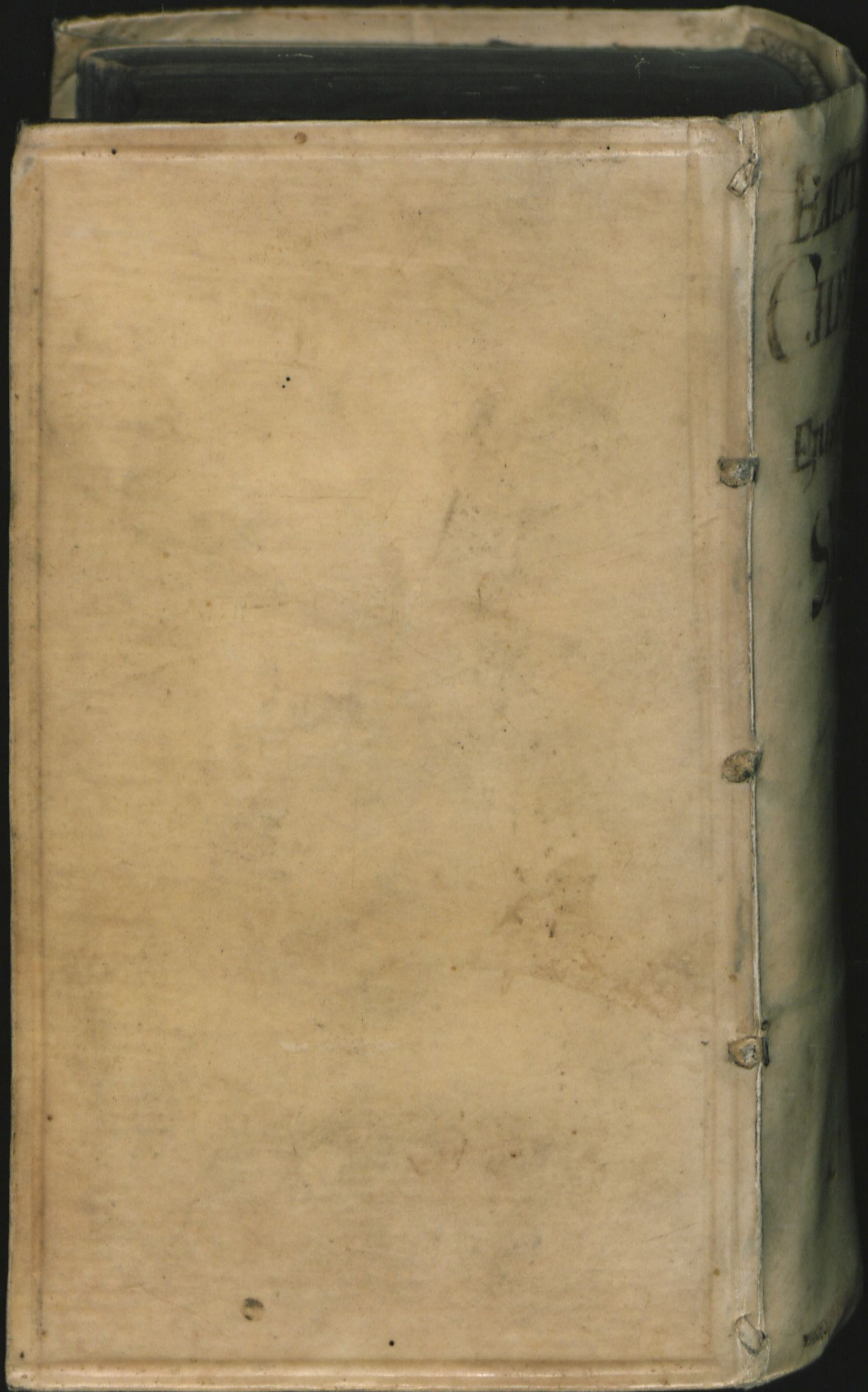
(u) tom. 2.
op. libr. 2.
contra hereses.

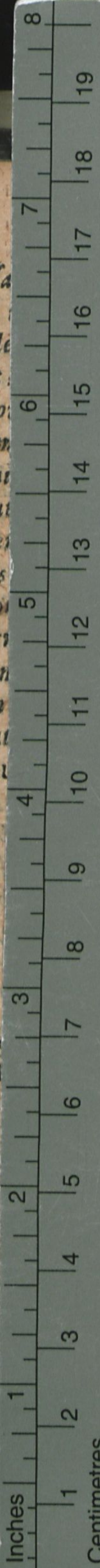
CAP. V

XXXII. Hec ergo meditatio excitet in nobis devotionem: Ecce enim omniscius est Christus, veneremur ergo eum; novit afflictiones nostras, & miseria nostra coram ipso abscondita non est, quare non irritas relinquet preces, sed exaudiet eas tempore opportuno: Fide ergo ipsi anima fidelis, nec despera, licet tardet, veniens tamen veniet, te liberabit, & votis tuis respondebit.

Fiat, Fiat,

F I N I S,

Farbkarte #13

B.I.G.

OLOGIAS SACRÆ
 tio Decima nona
 De
MUNICATA
 ASSUMTÆ OMNI-
 SCIENTIA.
Quam
 uente *Θεολογίας*
 VB PRÆSIDIO
HASARIS MEISNERI
 Theol.D. & P. P.
Collegio ad disputandum
proponit
TIUS WIGANDUS
 Regio-Eorufs.
em 30. Maij, horis pomeridianis,
in auditorio minori.
 OS (✠) SO
TTEBERGÆ,
Johannis Gormann,
 No clō loc XIX.

